

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torkih, četrtkih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za eno leto . . . 1.00, (izven Avstrije) 1.40
za tri mesece . . . 3.00 „ „ „ 4.00
za pol leta . . . 5.00 „ „ „ 6.00
za vsa leta . . . 10.00 „ „ „ 16.00
Na naročbe brez priložene naročilne se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč.,
izven Trsta po 3 nvč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nvč., izven Trsta 5 nvč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašati se računa po tarifi v petito; za
naslove s debetnimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih tisk.
Poslana osemtnice in javnoznanje, da-
mači oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kar nefrankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema uredništvo ulica Molina pic-
colo št. 3. II. nadst. Odprete reklamacije
se prosto pošiljajo.

„P. edinstvo je moč!“

Častitim našim gg. naročnikom!

Bliža se drugo četrtletje, a večinoma naših
čl. gg. naročnikov še ni ponovila naročbe za
prvo četrtletje. Prosimo jih torej, da to v krat-
kem storijo, da ne bomo siljeni ustveljati jim
list. Mnogo čl. gg. naših naročnikov je pa še
na dolgu za leto 1894. Te prosimo, da storijo
svojo dolžnost najkasneje do 15. t. m., ker se
bomo sicer smatrali opravičenimi utirjati za-
stanek po št. in nalogom, s čemer pri-
denemo dotičnikom stroške.

Upravništvo.

Estetiški in politični umetnik ter državnik.

(Koniec.)

Uloga domišljije pri državniku ni manja
nego uloga srca. Prva popolnoma nedostatek
dela duševnega, dočim poslednja brani moč
volje. Z domišljijo vidimo stanje tako, ka-
koršno želimo; po sreči pa dobivamo vspe-
dajo, da uresničimo isto vzlic zaprekam. Kogar
srce ne prošinja trpljenje drugih in želja
po sreči drugih ljudi, tega volja ne more
vztrajati v borbi. Kdor smatra n. pr. trplje-
nje stradalca družine delavčeve, ali bolj ma-
lega posestnika, zgubivšega po oduševljeni svoj-
dom, ali bode učitelja, le kot statističski po-
datek, a ga to ne boli, ta tudi ne bode
mogel nasvetovati izdatnih odredb, da bi
se utešilo ali vsaj zmanjšalo to trpljenje.
Zastonj bode čital slovo o delavskem
vprašanju, zastonj bode proučeval zakone vseh
civiliziranih držav, njegovo argumentovanje
ostane vedno jedno in isto: „Ta stradalci
delavci, ta razsvetljeni kmet, ta obupani učitelj,
vsi ti niso nikoli činitelji oblasti in
moči — da, poseči bi moral celo v krog in-
teresov mogočih, ako bi jim hotel
pomagati. Kaj briga to mene? Imam važnejše
posle.“ — S tako praktično modrostjo more
se vzdrževati politik nekoliko časa, morda
celo dalje časa, a s tem dovaja na-
rode v naročje socialne revo-
lucije.

Oni politik, katerega umetniška svojstva
so subjektivne naravi in ki hoče svoj lastni
„jaz“ usiliti vsemu narodu, prikazuje se nam
v zgodovini v dvojni obliki: kot radikalec
in kot despot (samostilnik). Obe obliki imata
v zgodovini razvoja narodov čisto trenotke, v
katerih se nam dozdeva, da nositi znak
skrbne previdnosti. Ima dob, ko soglašajo
čutstva jednega človeka z vladajočim čut-
stvom naroda, onim čutstvom, onim čutstvom, ki
treba včasih jednostranosti in v jedno-

stranosti skrite divje sile, da poruši oko-
stenele zlorabe in neukrotljivo trdovrat-
nost: to je trenotek subjektivnih umetnikov
v politiki: radikalec. Ali to znači ravno
le jedno samo uro v stoletjih zgodovine. Pri
rednem razvoju stvari ne more priti do ve-
ljave radikalizma, ki bi hotel na mesto na-
rodnih potreb postaviti svoje lastne strasti,
niti more provzročiti nedoglednih zmešnjav.
V popolnjenju državniške in umetniške veli-
čine je potrebna priredba višjemu zakonu,
sicer moremo govoriti le o tehniški okretno-
sti, nikar pa o delovanju, ki bi osrečevalo
narode.

Ako se hočemo okrepiti na resnični
umetnosti naše duše, ne smemo se zadovoljiti
po mnogovrstnosti osebnih svojstev, ampak
zahtevati moramo v istih soglasja, lepote, ter
zahtevamo, da se iz istih povzdigne ideal.
In ako zahtevamo, od državnika res velikih
stvarij, potem je potrebno v prvi vrsti, da
pri izbiranju sredstev in ciljev pogodi zvezo
in harmonijo z moralnim svetovnim re-
dom ter da povzdigne pred vsem moralno
višino svojega naroda. A to more
doseči le tedaj, ako pri svojem javnem de-
lovanju nepremično stremi po pripoznani javni
blaginji, ako brezpogojno podreja koristi
svojega lastnega „jaz“ skupnim interesom,
ako se vse njega življenje popolnoma iden-
tifikuje z njega prepričanjem, ki je označujemo
z jedno samo besedo: „značaj“.

Pri svobodnih narodih, pri kojih vodstvo
ne obstoji v zgolj ukazovanju, ampak veliko
bolj v moralnem uplivu vodečih oseb, kjer
torej prehajajo moralna svojstva voditeljev
na vse ljudstvo, je torej politični značaj
prvo in najpotrebnejše državniško
svojstvo.

Grof Apponyi je zaključil svoje preda-
vanje nastopnim rekom: Pravo lepoznanstvo
v politiki, pravi umetniški ideal v življenju
državnika je to, kar je moralno najvišje do-
bro in najdragocenejši zaklad naroda: poli-
tiški značaj!

Politiške vesti.

Državni zbor. V poslanski zbornici je
minolo soboto minister Plener naglašal pred-
nosti preosnove davkov pred dosedanjim zi-
stemom. Namen preosnove da je, polagano
obremeniti premožnejše in razbremeniti sla-
beje. Zakon o davku na dohodke uresniči
veliko socialno-politiško misel. Minister se
nadeja, da zbornica dovrši dve največji na-
logi: preosnovo davkov in volilno preosnovo.

cesarskih nemških mušketirjev, a vodil jih je
stotnik Blaž Pernhart.

Ko je prišla četa do dvorca, razmak-
noli se je ljudstvo in prostor pred hišo ostal
je prazen. Ali hitro vzdignola se je sredi
tega prostora grmada, a ne daleč od nje
lesen oder.

Tretjikrat zazvonil je veliki zvon sv.
kralja zamolklin, otožnim glasom. Ljudstvo
je zamolknilo. V tem trenutku odprla so se
železna vrata biskupskega stolpa, a iz njih
vil se je čuden spreod. Sprejaj štirje kap-
tolski trobarji v modrih suknjah, za njimi
beli remetski samotarji (menihi) sv. Pavla,
redovniki sv. Frančiška in sv. Dominika,
potem preosveščeni kaploj zagrebški in čas-
manski, noseči pred seboj razpelo, zagrmeno
črnim zagračalom (zastorom), in držeči v
rokah prelomljene voščence. A nazadnje
izšel je v črnej halji in pod belo srebrno
mitroj knez Jurij Drašković, biskup zagreb-
ski in ban hrvaški, mož nizke postave, okra-
šen dolgoj črno bradoj.

Povešenimi glavami, mirnim korakom
pomikal se je spreod okoli kaptolskega
trga, ter peval ogromnim glasom: „Mise-
rere!“

Volilna preosnova. Dospeli smo menda
na predzadnjo postajo na potu, po katerem
se muči pereče vprašanje volilne preosnove.
V pododseku so se gospoda tako pehali sem
in tja, da je z vsakim dnem bolj ginevala
nada do kakega sporazumljenja. Zmešnjava
v nazorih je bila menda že taka, da so se
gospodje sami jeli sramovati, zbok česar so
proglasili razprave tajnimi celó za druge
člane državnozbornskega odseka za volilno
preosnovo. Na ta način so hoteli, da ne bi
izvedel svet, da niso ničesar sklenili, ker
sami niso jedini med seboj o tem, kar hočejo.
Med tem pa se oglašajo bolj in bolj — „ar-
gumenti z ulice“, kakor poročamo na drugem
mestu. Ker pa na najvišjem mestu, kjer imajo
nekoliko več zmisi za srčne udarce sedanje
dobe socialnih komplikacij, nego jo ima pa
v parlamentu vladajoča „vzajemna zavaro-
valna družba za ohranitev posestnega stanja“, ni
čuda, da je prišel od gori doli mogočen
Quos ergo: ganite se, ali pa pojdite! V sejo
pododseka, vršivšo se minolo soboto, prišli
so vsi ministri — toliko jih je bilo menda,
kolikor je članov v odseku —, da stavijo
kabinetno vprašanje. Ministerski
svet je namreč pri svojem zadnjem, pod
predsedstvom cesarjevim vršivšem se po-
svetovanju predčrtal pododseku najkrajšo pot
do volilne preosnove in koaliranim strankam
ne preostaja sedaj drugega, nego brzimi ko-
raki ubrati to pot, ali pa zapričiti zlikvi-
dacijo sedanjega zistema. Blizamo
se torej odlični in na tem se moramo za-
najvišjemu činitelju v državi in
onim krogom, ki vedo, da socialni mir v
državi je vendar nekoliko večje važnosti, nego
pa „posestno stanje“ gospodstvaželjnih strank.

**Socialistiška demonstracija na Du-
naju.** Delavci socialističke stranke uprizo-
rili so minolo nedeljo veliko demonstracijo
na grobnih onih, ki so padli meseca marca
1848. V dolgem in organizovanem sprevodu
odšli so delavci na pokopališče. Razvrstivši
se okoli groba izustil je dr. Ellbogen kra-
tek nagovor ter zaključivši je pozval de-
lavce, naj vskliknejo trikratno živio splošne-
mu volilnemu pravu in borbi za svobodo in
pravo. Zatem so razpravljali govorniki —
še vedno na pokopališču — na dokaj oster
način o volilni preosnovi. V istem redu vr-
nili so se delavci v mesto. Pred državno-
zbornsko palačo, kjer je šel mimo spreod,
bilo je namesčenih mnogo redarjev — peš
in na konjih. Posredovanju poslednjih se je
posrečilo, da tu ni prišlo do nikake
posebne demonstracije. Drugače je bilo na

Naposed ustavljen se je spreod pred
dvorom kanonika izdajalec. Trikrat zagmele
so glasne troblje. In na oder popel se je
prečastni gospod Blaž Šiprak, kanonik ve-
like cerkve zagrebške ter za grobne tišine
začel brati veliko pismo takole:

„Mi Jurij Drašković, knez Trakoščanski,
po božji in apostolske milosti biskup
cerkve gjurške in zagrebške, stolnik in spal-
nik Njegovega ces. in kr. veličanstva Maksi-
milijana II., cesarja rimskega, kralja oger-
skega, češkega itd., ban kraljevin Dalmacije,
Hrvaške in Slavonije vsem vernim, katerih
se dostaje in pred katere pride ta naš od-
prt list, pozdrav in blagoslov. Prva je naša
pastirska skrb, da duše, zveste našemu sve-
temu rimsko-katoliškemu veroizpovedanju,
branimu večnega zla, da garjeve ovce izob-
čimo iz čiste črede, da izrujemo plevel iz
plodne pšenice. In radi tega se nam je kruto
razžalilo očetovsko srce, spoznavšim, da je
Bogu nemili in vragu mili Fran Filipović,
prej kanonik zagrebški in člen svete matere
cerkve, zarobljen pri Ivanici — gradu od
nevernih Turkov, pogazil zakon božji in
ljudski, da je zatajil Boga trojednega in
božja svetotajstva, da je izdal sveto cerkev,

Schmerlingovem trgu. Tu so jeli delavci kri-
čati: Doli s špekulanti, doli s kapitalisti,
doli s parlamentom! — dokler jih ni
razgurala policija.

Glasom poročil z Dunaja napravila je
ta demonstracija globok utis.

Različne vesti.

Mestni svet tržaški bode imel nocoj ob
7. uri zvečer svojo IV. letošnjo javno sejo.
Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika III. javne
seje; 2. in 3.) Prodlog delegacije za urav-
nanje cest; 4.) Poročilo šolskega odseka o
prošnjah za osnovo ljudske šole
za okraja Sv. Magd. Gornja in Dolnja in
glede razširjenja šole v Škednju;
5.) Predlog šolskega odseka glede osnove
občinskega otroškega vrta v pitliču
nove šolske zgradbe v Rojanu.

Odlikovanje izza Goriške razstave učil.
Poverjenstvo razstave učil v Gorici l. 1894.
izdalo je te dni svoje poročilo. V tej knji-
žici objavljena so tudi priznanja (tiskane
diplome), katera je razsodišče prisodilo raz-
nim učiteljem in učiteljicam ter nekaterim
tvdram. Taka priznanja so dobili: Učite-
ljica gđ. Marija Hafner v Gorici za risa-
nje; učitelj v Dolu g. Edmund Čibež za
prirodoslovno zbirko; učitelj v Gabrijah g.
Ignac Križman za prirodoslovno zbirko;
nadučitelj v Komnu gosp. Anton Leban
za prirodoslovno zbirko; nadučitelj v Ver-
tojbi, g. Andrej Irašček za prirodoslovno
zbirko; c. kr. okr. šolski nadzornik v Krškem
g. Fr. Gabršček za pedagogičke knjige;
nadučitelj v Srpencu, g. D. Fajgelj za
cerkvene pesmi; učitelj v Devinu, g. A. n. d.
Volarič za različne skladbe; učitelj na
c. kr. vadnici v Gorici, g. Ivan Mercina
za pesmi, ki se pojo v otroških vrtcih; gg.
Josip Lenarčič in drugovi na Vrhniki za
„didaktično“; nadučitelj v Ronkah g. Josip
Macorig za knjigo „Esercizi di comporre“;
učitelj na c. kr. vadnici v Gorici g. Karol
Travan za knjigo „Il Salice“. Nadalje
so dobile posebna priznanja te-le tvrdke:
„Pedagogičsko društvo“ v Krškem
za objavljene knjige; zaloga „E. Hölzer“
na Dunaju za učne pripomočke; zaloga Her-
der na Dunaju za pedagogička dela in
učila in zaloga Karol Jansky v Taborju
za učila.

**St. vbišče za novo poštno poslopje v
Ljubljani.** Te dni podirajo zadnje zidove
stare Luckmannove hiše v Slonovi ulici. Pri-
hodnji mesec prično izvestno že kopati temelj

ki ga je posvetila, in materinko zemljo, ki
ga je na svet rodila; da je odpadel od svete
vere naše in vskočil pod jarem večnega pro-
kletstva s tem, da je prejel nevero turško
in da si je dal pogansko ime Mehmed, da
hudodelnoj rokoj vodi neverne čete v te kra-
ljevine, da peklenskim hinavstvom uničuje
dom svoj in kraljevino svojo. Ko sledimo mi
torej večnej pravici, ki dobro plačuje in zlo
kaznuje, ko sledimo svetim pravilom, gonimo
imenovanega Frana Filipovića apostolskoj
svojoj oblasti iz naročja svete matere cer-
kve, iz občine teh kraljevin ter mu odvze-
mamo sveti red; proklet bodi on in njegov
rod, proklet bodi on, ki ga hrani in brani;
proketo mu ime in zarod, branita naj ga
nadloga in glad, spremljita ga toga in kuga;
voda ga utopila, zemlja ga požrla, grob mu
izbljuvaj kosti a veter mu raznesi prah. In
kakor gori prokleta duša v peklju z Judom
Iskarjotom, tako sežgi in zatri krvnik vse
njegovo imenje, in kakor se je njegova duša
odpovedala vinogradu Gospodovemu, tako
končaj pravični srd vse njegove vinograde,
njive in polja. Proklet bil na veke!
(Dalje prih.)

PODLISTEK.

16

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenica.

III.

„Glej, glej!“ nadaljeval je brivec, „glej
čuda! tudi mladi gospodin Pavel Gregorja-
nec prijezdil je na zelenku, da se navžije
komedije. V koga vraga upira oči? Aj, aj!
Glejte no v Krupicevo Doro. Tudi ta giz-
davka prišla je se staro čarovnico Magdo.
Kako se je ta deva nakuštrala; ali čakaj,
še za denar bode! Da, bode —“

„Zares hočete me za debelega svata,
kume Grga? Prašal je smeje se Stakor.“

Brivček zarudel je kakor rak, in priprav-
ljal se kovaču posteno odrezati se, ali na
žalost ostal je sam na sodu, kajti ljudstvo
krenolo je na drugo stran.

Od kaptolskih vrat zaslišali so se težki
koraki. Proti Filipoviću dvoru pomikala
se je četa krepkih mož pod železnimi kapami,
v črnozlatih rokavih, a na ramah visele so
jim težke železne puške. Bila je to stotnja

novi prihodnji stavbi, ki bode v istini v velik kras deželni stolnemu mestu. Ko bi le vlada malo bolj skrbela za njegove interese kakor skrbi radodarnih rok za druga, no da — „nemška“ mesta! Pač zahteva od naše mestne občine vse mogoče žrtve; da bi pa sama kaj žrtvovala za naše stolno mesto — jej ne pade na um. — Pa saj se poznamo . . .

Požar pri „Economo“. Minolo nedeljo okolo 3. ure zjutraj prebudila se je porodnica Matilda Česnik, hči jednega sodarskih mojstrov, službojočih v mlinu Economo in stanujoča v jedni izmed onih treh hiš, ki stojé na Economovem dvorišču. Šla je na hodnik in tam je občutila zopern dim. Pogledala je skozi okno; kdo naj opiše njem strah, ko je videla švigati zubelj iz strehe na istem dvorišču stoječe, 320 m. pokrivajoče lópe! Kričala je na pomoč, kolikor je imela glasú v grlu. H krati bilo je vse po koncu. Nastala je grozna zmešnjava; nevarnost bila je strašna, kajti lópa je prizidana hišam. Na pol gole žene z nežnimi otročiči v naročju tekale so kakor blazne sim in tje, drugi zopet so metali pohištvo raz okna na dvorišče. V pritličju dveh omenjenih hiš sta dva hleva; v jednem je bilo 9 konj, v drugem 29 volov, v pritličju tretje hiše pa je delavnica za sodarje, zaloga sodov itd. V I. in II. nadstropju vseh treh hiš so stanovanja. Ozadju omenjenih dveh hiš, kjer sta hleva, prizidana je bila lópa, v kateri je gorelo. Economovi ljudje so brzo spravili vole v varnost, toda konji so se splašili; šest jih je pobeglo skozi odprta vrata in dirjali po mestu; ustavili so jih ljudje še-le pri takozvanih „Volti di Chiozza“; ostali trije konji dirjali so po dvorišču in napravili zmešnjavo še večjo. V tem so iz mlina po telefonu pozvali gasilce; naglo pridirjalo je 6 brizgalnic, toda takrat bila je lópa že vsa v ognju. Gasilci morali so se le truditi, da omejijo ogenj in da obvarujejo hiše. Z se gorele naoknice in zidovje bilo je že črno in vroče. Okolo ½ 5. ure podrla se je streha goreče lópe. Med strašnimi prasketanjem in ropotom šinilo je na milijone iskric visoko proti krvavo žarečemu nebu. To je bil velikanski, toda grozen prizor. Brizgalnice vsipale so potoke vodá na poslopja, v stanovanja. Okolo 6. ure zjutraj obkrožili so gasilci požar; hiše niso bile več v nevarnosti. Sedaj pa so se lotili žarečega pekla, ki se je v gostem dimu razširjal tam, kjer je prej stala lópa. Celo uro ulivale so vse brizgaljke pravo povodenj na žareči ogromni kup, da uduše plamen. Po 7. uri nadaljevalo je težko delo še 15 gasilcev z jedno brizgaljko, ostali vrnili so se k počitku; še-le okolo poludne bilo je delo končano, ogenj pogasjen.

K požaru prišli so razni višji policijski uradniki in nadzorniki. Stražarjem pomagala je četa vojakov vzdrževati red in braniti radovednežem pristop na pogorišče. Požar je napravil ogromno škodo; ista ni še natanjko precejena, toda zna se, da utegne doseči kakih 40.000 gold. Pogorelo je v lópi do 1000 sodov, 20.000 dog in mnogo sodarskega orodja; lópa je bila zavarovana pri družbi „North British Mercantil“. Veliko škodo trpijo razne pri Economu službojoče osebe, ki svojega pohištva niso imele zavarovanega ter so je v velikem strahu pometali raz okna, da se je vse razbilo. Ogenj je nastal v levem kotu lópe v zaganju, ne zna se pa še kakó.

Iz škodnja nam pišejo dne 9. marca: Hujskanje in vedno hujskanje gospod urednik! Sinoči zamudil sem se nekoliko zunaj doma. Idoč proti domu, — bilo je okoli jedne popoldne — zaslišim z ulice meni na levo ropot kočije in klice iz iste: „Viva Lega nazionale!“ M . . . per i sč . . . ! Radovednost me je seveda prisilila, da se ustavim, ter pokukam kdo bi bil vendar, ta hrabri ptiček. Ali nisem imel te časti, kajti še predno je kočija pridrdrala do mene, moral je kočijaž že ustaviti na povelje c. kr. red. stražnikov. Seveda sem se približal tudi jaz in sreča mi je bila, da sem spoznal hrabrega in drznega ptička. In kdo je bil? Poslušajte a ne smejajte se preveč! V kočiji je bil neki tukajšnji velelah slovenskim imenom s svojo soprogo in pa še jeden nepoznanec. Oče omenjenega „Italijana“ ni razumil nijedne italijanske besede, a soproga mu je Nemka. Seveda so jih dotične straže dobro pokazale in jim zapretili: ali jaz mislim, da bi bilo dobro, ako bi se takim ponočnim nemirnežem malček stopilo na prste, ter jih

prijavilo tudi višji obl., da jih ta poslednja pouči, kako se jim je vesti v prihodnje. Meni se zdi, da to ni kar tako. Vzemimo na primer, da bi se v istem slučaju primerilo en par domačih korenjakov; ali mislite, da bi jim dobro delo tako hujskanje? In kdo ne ve, koliko slabega lahko nastane? Ali bi ne prišlo lahko tudi do krvavega pretepa? In kdo bil kriv na tem, to bi že povedal „Il Piccolo“ kakor navadno: „I panslavisti di Servola“. Ali naj bo kar hoče, dobro je vendar, da se je tako izteklo.

Tukaj imamo zrcalo dveh bratov. Dotičnik je bil član tukajšnjega pokojnega društva „Club corale“, in bi ga revčka seveda bolelo, idoč mimo nekdanjih „Locali sociali“, ne da bi si dal duška vsaj z jednim vzklikom: „Viva Lega nazionale!“ Njegov brat Jožef pa je narodnjak, poštenjak od nog do glave, kateri gotovo ne bi mirno poslušal taci vsklikov.

Vidite torej, kako bi lahko nastal pretep med samimi brati!

Za danes nimam nič drugega posebnega, gospod urednik, zato pa na svidenje!

Opazovalec.

Iz Senožec nam pišejo dne 8. marca: Danes je sedmi dan, da ne more nikdo izmed selških zidov: vse ceste in pota so zalozene se zameti do 5 m. na visoko; sploh je pa snega po vsej gladini od pol do jednega metra. Ubogi tički in divjačina! — Le v kranjskem dež. zboru zagovarjani dolgo ubec ni prišel v zadrego radi zime, dokler še kako drevesce ali grm moli svoje vejice iz snega. Kidanje snega po državni cesti je bilo predvčeraj ustavljeno, zakaj — je bila uganjka, koja so pa povoljno razrešile večerajšnje brzojavke iz Senožec do dež. vlade v Ljubljano, kajti danes je vse živo s kidači snega po državni cesti. — Dela imajo dovolj za teden dni. Vas Gabrče, stoječa ob okrajni cesti Senožec-Vreme, bo pa še dolga čakala na rešitev iz snega, ker dotični cestni odbor ne vrši svoje dolžnosti; i vremski dolani ne morejo do svojih c. kr. uradov v Senožec z bok zametov na okrajnej cesti. Kaki uzroki govore prav za prav za to, da se stranske, poleg okrajne ceste ležeče vasi prezirajo v tako mučnem položaju, to naj vendar pravočasno pojasni na merodajnem mestu. Že dolgo let, in sicer od l. 1829, ni bilo tukaj toliko snega, kakor letos.

V tej hudi zimi so naši sosedje Laženci iznašli nov način zagrebanja mrlčev. In sicer ta-le: V Lažah je minulo soboto umrl posestnik Jernej Izanec; v nedeljo popoldne bi ga bili morali pokopati. Ker se pa Laženski mrtveci pokopavajo na župniškem pokopališču v Senožecah, ni bilo mogoče to radi snega. Da bi pa krsto z mrtvecem nesli v svojo podružno cerkev (ker kapele nimajo), je z jedne strani potrebno dovoljenje od župniškega urada, z druge strani pa je okoli cerkvice, stoječe na strmem holmcu, toliko snega, da brez kidanja ne bi mogli spraviti gori mrlča. Mrlč je že ležal doma čez zakoniti čas: v ponedeljek, torek in sredo popoldne. Vaščani so se upirali kidanju do cerkve, zajedno pa pritiskali na obč. župana, da ukrene potrebno, da se mrtvec spravi kam iz hiše. Župan, odločen mož, je izrekel najkrajšo in najboljšo sodbo: da je krsto nemudoma odnesti na pokopališče v Senožec, in da mora v ta namen vsaka hiša pridati po enega moža. In 25 srčnih možakov se je vzdignolo v sredo popoldne v najhujšem metežu in kadenju iz Laž proti Senožecam po soseski poti na državno cesto pri Ključu, privezavši na krsto vrv, za katero je vlekle 8 mož; 16 mož so pa po dva in dva vstric delali in gazili pot, dokler niso po dveh urah hoda srečno dospeli v Senožec. Eden izmed 25tih spremljalcev je predlagal po položitvi krste v kapelo, da bi prav bilo se prepričati, da li je mrtvec še v krsti, čemur se je pa uprl drug mož, češ, da on „dober stoji“, da mrlč ni padel iz krste, ko so isto vlačili pod snegom. In večeraj so res zakopali krsto na odgovornost omenjenega korenjaka, nevedši, ali je mrtvec res v rakvi, ali ga pa morda najdejo kje kidači.

Iz Ljubljane nam pišejo dne 5. marca: Predminoli teden je gostovala v našem deželnem gledališču gospica Šumovski, članica narodnega gledališča v Zagrebu. Nastopila je v „Dama s kamelijami“ in je kar očarala naše občinstvo se svojo igro in svojim nastopom, a nič manje se svojo ljubko vnanostjo. To vam je uzor igralke, od katere

naj se uče naši ljudje, kako se igra dovršeno — umetno. Isti uspeh je dosegla v „Valenski svatbi“, koja igro so ponavljali naslednjega dne. — Če pojde po sreči, uživali bomo čez dve leti kranjski Slovenci sami umetnost v deželnem gledališču, kajti Nemci in nemškutarji bodo najbrže prisiljeni kapitulirati ter zidati lastne gledališko kolibo. Je pač najumestnejše zanje, za nas pa — tudi!

—n.—

Društvene zadeve. Iz Ljubljane nam pišejo: Če primerjam društvena poročila iz slovenskih krajev izven Kranjske z našimi domačimi razmerami, ki jih je imel človek priliko opazovati zlasti v dolgi letošnji predstnej dobi, pridem do dokaj neugodnega prepričanja, in sicer tega, da ste v naših društvih — zabavne kategorije namreč, — tako disciplina kakor organizacija, zelo pomanjkljivi, ergo preosnove potrebni, inace je nazadek neizogiben.

Močno in intenzivno ukoreninila se je pri veseljah in shodih nekaterih naših društev tista odurna epidemija, ki čuje na ime: napetost in preziranje članov iz nižjih slojev občinstva; in to daje mnogim povod, da se društvom in njih veseljam odtegujejo ozir vedno bolj izstopajo. Ljubljana pač ni mesto, kjer bi se v društvenem življenju smel na račun udov uganjati po možeh, ki stoje stvari na vrhuncu, tak sport, in čim prej se vrže ta monopol čez prag društvenih lokalov, tem hitreje pokaže se napredek. Slovenci nismo nadarjeni za visoko politiko, pa še manj za neke vrste pariških — kapric, ki nam niti ne pristojajo niti imamo sredstev za to; pač pa je treba računati s faktorji, ki oživljajo in vzdržujejo pri življenju ves ta organizem, ne pa jih z zaničevalno mogočnostjo — prezirati! — To naj si zapomnijo pri nas na Kranjskem izvestna gospoda in stvar se bo razvitala ugodno ter nam porodi zaželjeni sad. Drugače — pa ne!

—n.—

Nezgod pri kidanju snega z mestnih streh. Iz Ljubljane se nam poroča dne 7. t. m.: Včeraj podrla se je v mestu vsled snežne teže troje hišnih podstrešij, danes pa je na Turjaškem trgu raz Naglasovo hišo zdrsnil s strehe delavec, ki je bil sicer privezan za vrv, a ga je plaz snega podrl, da je obvisel baš v sredi višine trnadstropne hiše med „nežbom in zemljo“, dokler ga niso (seveda nekoliko prestrašenega) delavci potegnili zopet na streho. Nesreča se ni nikaka pripetila. — Mestna občina ljubljanska izplačala je do zdaj za kidanje in izvažanje snega znesek 9400 gld. gl., proračun za leto 1894 in 95. leto znaša pa le 6000 gl., a štejemo danes stoprav 7. marca, po ulicah in trgih pa je še polno snežnih barikad in kopic. Res občutna je ta zima za mestno blagajno!

Kaznovan vojaški pisatelj. Iz Gradca poročajo: Umirovljeni podpolkovnik Bartels pl. Bartberg izdal je knjigo, v kateri opisuje vojsko izza leta 1859. Vojaško časopisje je zaradi tega dela hudo napadlo pisatelja, ta pa je izjavil, da takih napadov ne mara zavracati, kajti dotičniki, ki jih pišejo, obsojajo sami sebe. Stvar je provzročila toliko hrupa, da jo je preiskalo vojaško častno sodišče in sporočilo o vspehu svoje preiskave vojnemu ministerstvu. Te dni izdalo je vojno ministerstvo odlok, ki odzvimlje Bartelsu vojaško čast kot podpolkovnik; mirovino pa bode kaznovani pisatelj dobival vselejno nadalje.

Lep redarstveni uradnik. V Nizzi se je ustrelil redarstveni nadzornik Jouffroy, ker je na Monte-Carlu zaigral 14.000 frankov, koje bi bil moral izplačati svojim podrejenim.

Sodnijsko. 17letni kmetič Josip Ferič iz Komenskega okraja dobil je minoli petek pred tukajšnjim dež. sodiščem v tajni razpravi zaradi javnega nasilstva 2 meseca težke ječe. Dne 3. decembra min. leta napal je Ferič na cesti dekleta Frančiško G., hoteč jo zlorabiti; dekle pa se mu je obranilo. Nekoliko dni pozneje napal je Ferič na cesti 66letno (!) Uršo G., je vrgel ob tla in z njo nesramno ravnal, napal je koncem januarja meseca m. l. 17letno Marijo K., jo vrgel ob tla in grašil proti uravnosti. Izgovarjal se je ta nesnaga, da ga nekaka tajna sila goni kadar je pijan, da napada ženske, katerih pa nikakor ne misli zlorabiti (!).

Policijsko. Neznan tat ukradel je voziček na 4 kolesa, vreden 25 gl., ki je stal „zapusčen“ pred prodajalnico trgovca Benvenutija v ulici Chiozza. — Spreten tat utihotapil se je v odprto stanovanje v I. nadstropju hiše

št. 15 v ul. Acquedotto ter odnesli več kromadov različnega perila. — 21 letno Marijo V. iz Sv. Antona pri Kopru zaprla so, kar se je preživljala z nesramnim življenjem.

Koledar. Danes (12.): Gregorij, papež; Maksimilijan, mučenec. — Jutri (13.): Rozina, vdova; Evfrazija, devica. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 26 min., zatoní ob 5. uri 56 min. — Toplota večeraj: ob 7. zjutraj 3-5 stop., ob 2 pop. 10 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 9. t. m.:

Dunaj	30, 75, 5, 84, 80.
Gradec	20, 65, 52, 84, 72.
Temešvar	90, 58, 32, 79, 13.
Inomost	80, 41, 46, 29, 34.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. Minister za notranje stvari je odgovoril na interpelacijo pošt. grofa Alfreda Coroninija, ki se je pritoževal radi poslovanja župana goriškega nasproti Slovenem in proti rabi imena Piedimonte za selo Podgora, da se ni kršil državni temeljni zakon, da toraj ni nikakega vzroka za na daljno postopanje.

Tošín 10. Pri danes dovršeni razpravi je bil pater Stojalovski spoznan krivim prestopka protijavnemu miru in rečú po §. 300 in proti varnosti časti po §§. 493, 488 in 491 k. z., ter ga je sodišče obsodilo na 4 mesece zaporá.

Krf 11. Cesarjevič ruski je dospel danes tu sem na ladiji „Carevna“.

Catanzaro 10. Rektor tukajšnjega sementišča, kojega je bil nedavno ranil neki bogoslovec (Kakor smo sporočili tudi mi. Ur.), je danes umrl na prizadetih ranah.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.70—6.72 Pšenica za jesen 1895 7.06 do 7.07 Oves za spomlad 6.16 6.18 Riž za spomlad 5.55—5.56. Koruza za maj-juni 6.24 6.26.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.80—6.85, od 79 kil. f. 6.80—6.85, od 80 kil. f. 6.80—7.—, od 81 kil. f. 7.—7.05, od 82 kil. for 6.70—7.10.

Jčmen 6.40—6.80; prosa 6.20—6.80.

Pšenica: Srednje ponudbe, povpraševanje živahno Prodalo se je 35000 mt. st 2/3, nvč. dražje, Vreme: lepo.

Praga. Neratinirani sladkor za mare f. 12 12 1/2, maj 12 25, nova letina 12.75.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred. odpošiljatev precej f. 28 25—29. Mare Avg. f. 29.50 —. — Concaes za mare-april 29.50 —. — Četvrti za mare 30.75. V glavah (sodiš) za mare 30.75

Havre. Kava Santos good average za mare 93.50, za juli 94.00.

Hamburg. Santos good average za mare 77.50 maj 76.75 september 76.25. Mirno.

Dunajska borza 11. marca 1895

	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.15	101.80
„v srebru	101.25	101.25
Avstrijska renta v zlatu	125.—	125.05
„v krouah	101.20	101.40
Kreditno akcije	390.50	393.20
London 10 Lat.	123.55	123.45
Napoleoni	9.79	9.79
20 mark	12.07	12.08
100 italj. lir	46.62	46.50

Potrtni srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest, da je po dolgi mučni bolezni, previden se svetotajstvi za umirajoče v Gospodu mirno zaspal

Ignacij Bučar,

gostilničar pri Sv. Ivanu,

danes ob 11. uri zjutraj v 39. letu.

Pogreb bode jutri v sredo 13. t. m. ob 2. uri pop. iz hiše žalosti št. 332 pri sv. Ivanu.

Marija Bučar,
soproga.

Mimica in Hugo,
otroka.

Ta objava bode mestu posebnega naznanila.

Slovani!

Udano podpisani javljam, da odprem prihodnjo soboto dne 16. t. m. svojo krčmo v ulici Sv. Ivan št. 10 (via S. Giovanni — za novim Sv. Antonom). Točil bodem črna istrska vina najbolje vrste po 36 nvč. l. na dom od 2 l. naprej po 32 nvč. l. belo okoličansko po 40 nvč. l., Kozlerjevo pivo v steklenicah, po letu v sodčih po 26 nvč. l. Pripravljen bodem imeti različna izborna jedila.

Imam oddeljeno sobo, pripravnó za večje družbe, za seje i. t. d.

Narodnjakom znana moja preteklost jamči, da bode moja krčma prava narodna krčma. Pričakujem da tržški in zunanji Slovani podpirajo moje podjetje. Ob enem zahvaljujem iskreno obiskovalce dosedanje moje krčme „Alla Croce di Malta“, ter se vsem tem kakor sploh vsenu slavnemu občinstvu priporočam z nova za mnogobrojni obisk v novem prostoru.

Hvaležno udani
FRAN KRAVOS, krčmar.